

Årsberetning 2018-2019 for Rønne Byforening – 7. maj. 2019

Sidste år indledte vi beretningen med spørgsmålet "Hvad vil vi med Rønne?", og det må vi sige, at det har vi involveret os en del i med det arbejde, der blev igangsat med projektarbejdet for en strategisk udviklingsplan for Rønne. Planen forventes færdig til aflevering fra konsulenternes side i juni måned. Beretningen vil ellers omtale emner som er væsentlige for Byforeningen, dels "gamle" sager, som er afsluttet, eller stadig igangværende og måske uafklarede sager og emner.

En sag er dog helt ny – der er inddragelse af det grønne areal nedenfor kanondalen, den gamle losseplads, der nu er udlagt som et rekreativt grønt område. Dette areal ønsker Rønne Havn at udnytte næsten 100 %. Det er en sag som ikke tidligere er offentligt omtalt, men som Byforenings bestyrelse er blevet orienteret om, og som vi nu i dag vil fortælle om, og gerne vil have generalforsamlingens mening om til hjælp for bestyrelsen.

Nedrevne huse i Klokkegade og Rosengade

Indenfor de seneste måneder er et par meget omtalte bygninger blevet nedrevet. Først et hus i Klokkegade 3, som var så forfaldent, at det måtte afstives – et helt år gik der inden det fik dødsdommen og måtte rives ned. Vi fik sagen til udtalelse, og havde gerne set det pæne hus med en markante frontispice bevaret, men en grundigere undersøgelse viste, at ejeren havde påbegyndt indvendige nedrivninger, som havde haft så fatale følger, at facade og tag var truet af nedstyrtning, og derfor måtte afstives – og en istandsættelse var for ejeren så bekostelig, at en nedrivning blev resultatet. I vores hørings svar var vi konstruktive ved at foreslå en pæn "Rønnemur", i stedet for den simple mur, som der var et forslag om. Tilladelsen blev ikke helt som ønsket, men der blev anført nogle vilkår for eventuelt nyt byggeri. Det nu forlyder nu at der er en undervejs.

Muren bliver der så næppe brug for, og godt det samme, fordi en nybygning selvfølgelig er at foretrække.

Rosengade 25 er en flere år gammel sag, der startede med nedrivning og udlægning af en privat parkeringsplads. Det var vi meget imod, og foretrak et nyt byggeri, som der faktisk er arbejdet med i et par år. Det har vi undervejs udtalt os om, både overfor ejeren Totalbyg, og senest overfor kommunen, der havde sendt os et endeligt projekt til udtalelse. Dette var trods alt bedre en tidligere forslag, som vi blev bekendt med og udtalte os om til Totalbyg.

Kort fortalt var vi dog heller ikke denne gang begejstrede for projektforslaget, seks meget små ens boliger, beregnet for tilflyttere og pendlere. Det er der jo behov for, men vi synes nok, at byens borgere og lejerne kunne være tjent med en mere kreativ arkitektur, end tilfældet bliver – vi synes det bliver monotont, kedeligt og udtryksløst i sin arkitektoniske udformning. Det skrev vi til kommunen, men tilsyneladende blev intet ændret til det bedre i byggetilladelsen. Det må vi så leve med i mange år, desværre.

Forfaldne og efterladte tomme huse - bopælspligt

Sager med ejere, der ikke magter at istandsætte deres huse er vanskelige at håndtere – også for kommunen. Vi har stadig et hus i Storegade/Krystalgade, et eller to Kapelvej, og der er sikkert flere. Vi kan kun opfordre til, at ejerne passer og plejer deres huse, så de fremstår pænt – det var bornholmerne

RØNNE BYFORENING

v. Niels-Holger Larsen, Vimmelskiftet 2, 3700 Rønne, Tlf. 21463977, nielsholgerlarsen@gmail.com
www.roennebyforening.dk, CVR 36223901

tidligere kendte for, men det er gået lidt i glemmebogen hos enkelte ejere, og medfører skæmmende gadebilleder, og i værste fald sager, som vi bl.a. kender fra Rosengade og Klokkegade.

Rønne er den by på Bornholm, der har flest tomme huse, ca. 200, trods bopælspligten. Vi mærker det måske ikke på samme måde som i Gudhjem og Svaneke, men det er dog tankevækkende, at der trods alt er så mange huse i Rønne uden fast bopæl. Kommunen kender dem, men lægger desværre ikke så mange ressourcer i det, som det kunne være ønskeligt. Andre byer er nok højere prioriteret, og indsatsen er indtil videre generelt nedprioriteret – sparet væk.

Rønne Byarkiv – væsentlig suppleret med Bornholmsbilleder.dk

Vi er stadig stolte af og glad for at vores digitale Rønne Byarkiv, hjemmesiden med billeder, og oplysninger om Rønnes historie, som ofte bliver brugt. Fortsat tak til by-arkivaren Ann Vibeke Knudsen for dette arbejde

Der er imidlertid kommet en ny hjemmeside – en database med billeder, film og dokumenter fra og om Bornholm - udgivet af Bornholms Museum og Ø-arkivet. Der er rigtig mange, mange tusinde billeder, og mange af dem uden oplysninger, men søger man noget om Rønne kan det anbefales at søge i denne database, og vi kan da opfordre til at hjælpe til med oplysninger, og måske finder nogle vej til Byarkivet.

Strategisk udviklingsplan for Rønne – ”Strategiplanen”

Det lykkedes for Regionskommunen at skaffe en million kroner fra Realdania, som supplement til den million kommunen selv satte af til et projektarbejde, hvor fire konsulentfirmaer med hver deres ekspertise udarbejder en - længe savnet - Strategisk udviklingsplan for Rønne.

Det arbejde startede i december 2018, og skal være afleveret i juni 2019.

Byforeningen blev medlem i en ”dialoggruppe” sammensat af institutioner, foreninger og personer, som har væsentlig interesse i Rønne, og som i tre møder kan give forslag og meninger tilkende efter oplæg fra konsulentgruppen. To møder er allerede afholdt og det tredje er nært forestående. Formanden repræsenterer Byforeningen i denne dialoggruppe, der betragtes som værende den bredest repræsenterede gruppe. Andre medlemmer fra bestyrelsen har fulgt arbejdet i andre grupper, og vi har i øvrigt fulgt og ytret os ved de offentlige møder, der har været afholdt undervejs.

Det har været, og er, en spændende proces, hvor friske øjne udefra har formået at samle mange meninger fra borgerne, som konsulenterne nu vurderer og sammenfatter til forslag.

Mange af forslagene har været omtalt, men især kan nævnes forslaget om at inddrage miljøet omkring Musikhuset og Dams gård, nu ”Byens Hus”, som en udvidet del af St. Torvs nordre halvdel. Spændende hvis det lykkes at få åbnet en ældre gennemgang til Krystalgade syd for Byens Hus.

Inddragelse af Snellemark som et bedre handelsstrøg er også et godt forslag, og i forlængelse af dette er medtaget det tidligere forslag til omlægning af området mellem Benzintanken og Nørrekås.

At gøre det gamle Elværk i Lille Madsegade til et ”ungdommens hus” er tiltalende – en udnyttelse af dette fredede bygningsværk af Anton Rosen er meget tiltrængt.

Trafikløsningerne er vanskelige, men det tyder på, at man foreslår at undgå gennemkørende trafik på St. Torv. Sammen med trafikløsninger er parkeringsproblemerne også ivrigt drøftet. Måske kan Bornholms Museums grund på sigt være en oplagt løsning, men generelt er der desværre alt for mange biler i gader og på pladser. Et parkeringshus er kategorisk afvist som værende økonomisk urealistisk.

RØNNE BYFORENING

v. Niels-Holger Larsen, Vimmelskaflet 2, 3700 Rønne, Tlf. 21463977, nielsholgerlarsen@gmail.com

www.roennebyforening.dk, CVR 36223901

Det er positivt at opleve hvordan konsulenterne lytter til ønskerne om mere liv i byen, men også mere ro og grønt flere steder i Rønne, bedre sammenhænge mellem by, havn og hav, og udvikling af rekreative steder på havneområderne, fra Søndre Bådehavn til Nørrekås. Endelig er det et ønske at fremhæve og informere om Rønnes kulturelle og arkitektoniske kvaliteter.

Alt i alt er det i tråd med det, vi i Rønne Byforening arbejder for og har som formål – en rar og spændende grøn og livlig by at bo og færdes i.

Vi ser frem til det endelige forslag, som vi stadig har mulighed for at påvirke, men næppe radikalt, fordi man undervejs tager hinanden i ed, og informerer politikerne om planerne.

At se resultater, vil der for en dels vedkommende være længere tidshorisont, fordi der er tale om kostbare realiseringer, hvor der uden tvivl skal indhentes fondsmidler. Men afgjort godt, at der er tænkt i store linjer med langt perspektiv. Detaljer bliver der også lyttet til og findes plads til i planen.

Store tomme – forladte – offentlige bygninger – ”Arvesølvet”

Gymnasiet i Søborgstræde og Hintzes gård er solgt og en udnyttelse af det store bygningskompleks i Søborgstræde/Storegade venter vi spændt på.

Slottet blev relativt hurtigt solgt, og indretning til hovedsagelig boliger er i fuld gang.

Amtmandsgården med den fredede have står stadig til salg – er det kravet om offentlig adgang til haven, der giver vanskeligheder?

Det er regionskommunens mening at Østre Skole skal afhændes, men der har været ivrige forslag om at lade den helt eller delvis blive til et foreningshus – en tiltrængt udnyttelse, hvor mange foreninger og andre er blevet opsagt på Kasernen, eller nogle, der i forvejen låner lokaler på Østre Skole.

Den bevarende lokalplan – ændring af administration

Korrekt bevaring af en stor del - område B - af bevarende lokalplan 051 for Rønne er truet med Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets godkendelse af dagsordenspunkt nr. 9 10.april 2019:

” Som noget nyt foreslås bevaringskategori B i højere grad administreret af borgerne selv, mht. almindelig bygningsvedligeholdelse såsom udskiftning af bygningsdele. Dvs. at borgerne selv kan igangsætte tiltag uden at spørge kommunen i omkring halvdelen af de ejendomme som planerne samlet vil omfatte. Kommunen vil dog fortsat have ansvaret for at tilse, at lokalplanerne overholdes og der vil fortsat skulle søges byggetilladelse jf. byggelovgivningen til bl.a. kviste og tilbygninger som bevirker at boligarealet udvides”.

Det er hovedsagelig arbejderkvarterer med mange karakteristiske huse fra slutningen af 1800-tallet og de tidlige årtier i 1900-tallet, som er i fare.

Det er lagt op til en meget lemfældig administration - af sparehensyn.

Hvornår og hvordan vil man tilse at det er korrekt udført? Ofte er der ingen vej tilbage, f.eks. hvis en smuk murstensfacade i blank mur er blevet overfiltset med mørtel og malet.

Det oplyses, at byforeningerne vil blive rådspurgt – det ser vi frem til!

Det er mange års ihærdigt bevaringsarbejde, som Rønne Byforening har være engageret i, og som nu ønskes nedgraderet og kastet ud i usikkerhed – det bør ikke ske!

Udvidelse af havnearealet – ”Delområde 7” – den gamle losseplads – ”bufferzonen” til den nye havneudvidelse

Denne udvidelsesplan er meget ny for os. Vi blev for godt en måned siden uformelt orienteret om den sag af borgmester Winni Grosbøll, og havnebestyrelsesformand Thomas Thors. Kort fortalt har Rønne Havn A/S erkendt, at den ellers ret store udvidelse af havnen – ikke er nok. Der mangler åbenbart plads til opmagasinering i forbindelse med kommende havvindmølleprojekter, offshore projekter, som havnen kan blive involveret i – og få indkomst af.

Det kom noget bag på os, og begejstrede var vi ikke ligefrem, da vi fik at vide, at man havde ”kig på” det store grønne område ved kanondalen, den gamle losseplads, som i den gældende lokalplan 091 for havneudvidelsen er benævnt som ”Delområde 7”, udlagt som et grønt rekreativt areal, hvor der blandt andet afbrændes det årlige Skt. Hans bål, er plads til cirkus og ellers daglig adgang for byens borgere. Det er egentlig en gammel losseplads fra 1960erne, som delvist er sprunget i skov, og nu udlagt som en bufferzone for støj og som et visuelt roligt grønt areal, der skaber afstand til den store industrihavn. Der er behov for, at størsteparten af dette område på ca. 50.000 kvm inddrages og indhegnes som et befæstet område – billedlig talt en indhegnet ”stenørken”, hvor store rør op til 10 meter i diameter – fundamenter til havvindmøllefundamenter – midlertidigt kan placeres. Terrænet skal i givet fald hæves ca. 125 cm til niveau med det øvrige nye havneareal. Det er betragtelige mængder jord og bæredygtigt stenmateriale, der skal udlægges ovenpå den gamle losseplads. Arealet ejes af Regionskommunen.

Det sundede vi os lidt på, og undersøgte, om det kunne lade sig gøre i forhold til den nyligt vedtagne lokalplan 091 for havneudvidelsen, og om der er andre hindringer for et sådant projekt – og det er der. En gammel servitut fra lossepladsens etablering giver faktisk ret til at havnen udnytter arealer, dog skal der bibeholdes en 15 meter bred beplantet zone langs et gammelt tipvognsspor, der nu er en spadseresti tæt ved skrænten.

Arealet er en strandbeskyttelseszone, som Kystdirektoratet skal ansøges om dispensation for.

Der er desuden en beskyttelseszone for det fredede fortidsminde, Kanondalen, - den rækker lidt ind over arealet - det skal Fredningsnævnet give dispensation for.

Endelig gennemlæste vi grundigt lokalplan 091 – og kom til den konklusion, at der ikke kan dispenseres fra denne til udnyttelse af arealet. Der skal således udarbejdes en ny lokalplan.

Et kommuneplantillæg skal samtidig revideres.

Alt dette skrev vi til Rønne Havn A/S.

På et meget nyligt møde, 1. maj, med havnedirektør Thomas Bendtsen og bestyrelsesformand Thomas Thors fik vi bekræftet, at det tilsyneladende er rigtigt – men så langt er man slet, slet ikke kommet i processen.

Man har fået havnens konsulent Niras til at skitsere nogle løsninger. Der skal nu fortages boreprøver, udarbejdes projekt, beregnes økonomi, tidsplan osv.

Uden et konkret projekt kan der ikke ansøges om dispensationer og udarbejdes lokalplan.

Rønne Havn har blot i god tid villet orientere Byforeningen om planerne, på samme måde som man i sin tid i god tid inddrog Byforeningen i havneudvidelsen. Måske har vi nogle holdninger og måske konstruktive forslag, som havnen gerne modtager.

RØNNE BYFORENING

v. Niels-Holger Larsen, Vimmelskafte 2, 3700 Rønne, Tlf. 21463977, nielsholgerlarsen@gmail.com
www.roennebyforening.dk, CVR 36223901

Der er vi nu, og spørger så generalforsamlingen i dag, om hvordan vi skal håndtere den sag – og holdninger og meninger om den store ændring.

Afslutning og tak

Vi vil godt sige tak til Bornholms Regionskommune og Realdania for, at udredningsarbejdet med en strategisk udviklingsplan blev iværksat, og tak til engagerede konsulenter, der ihærdigt og godt arbejder med opgaven. De arbejder sammen med os og mange andre borgere på, at Rønne skal blive en smuk, grøn, spændende og rar by at bo og færdes i, og at de gode værdier bevares – helt i tråd med Rønne Byforenings mål og virke.

Også tak til Rønne Havn, der tidligt tager os med på råd.

Endelig vil jeg sige tak for det gode samarbejde i bestyrelsen, og tak for pressens gode bevågenhed.

På bestyrelsens vegne - Niels-Holger Larsen, formand